

Tussen orgeldraaiers en notarissen

Weinig mensen zullen de poort bij het huis aan de Kerkstraat 32 in het hartje van Arnhem een blik waardig gunnen. Ze maakt deel uit van het oudste deel van de stad en wordt al in de late middeleeuwen genoemd. In vroeger tijden bood de poort toegang tot de stallen achter het schitterende herenhuis aan de Bakkerstraat 19 dat thans in Arnhem bekend staat als 'Notarishuis'. Ooit werden in de koetserij terplekke de paarden gestald, tegenwoordig zijn dat auto's en draaiorgels. De orgelmannen van Arnhem en omgeving hebben er hun uitvalsbasis.

Wie de poort passeert kijkt uit op de achtergevels van een rijksmonument van formaat, dat ook al uit de middeleeuwen stamt. Het fraaie uiterlijk in de stijl van Lodewijk XV kreeg dit huis vermoedelijk na 1758. Toen werd het opgekocht door raadsheer Jacob Aldolph van Heeckeren, Heer van Beurse, Enghuizen, de Cloese en Langen, een edelman die wel eens uit dezelfde familie afkomstig zou kunnen zijn als de latere baron Van Heeckeren, tijdens de negentiende eeuw eigenaar van Sonsbeek. Eerstgenoemde Van Heeckeren kocht het huis in 1758 samen met zijn echtgenote Charlotte Alexandrine van Westerholt. Het familiewapen van de echtelieden zetelt thans nog op het smeedijzeren raamhekje aan de Bakkerstraatzijde.

De monumentenspecialisten van de gemeente Arnhem vermoeden dat de architecten Hendrik of Anthony Viervant hun hand hebben gehad in de weelderige verbouwing van het latere

notarishuis. "Anthony bouwde huis Sonsbeek in 1742, Hendrik bouwde Zijpendaal vanaf 1670 en vermoedelijk ook De Waag aan de Grote Markt in de jaren tussen 1761 en 1768". Het achterhuis dateert waarschijnlijk uit de late middeleeuwen. Het werd in ieder geval op papier voor het eerst genoemd in 1591, als "staende in de Beckerstraeth".

Hendrick van Essen, de rechter van Arnhem en de Veluwezoom, behoorde tot de eerste bewoners. Hij heeft zijn stempel nog aardig op de geschiedenis weten te drukken: samen met een paar andere collega's veroordeelde hij niemand minder dan Johan van Oldenbarneveldt tot het schavot.

Aan het begin van deze eeuw

werd het notarishuis bewoond door mr. A.A. baron van Nagell. Mevrouw M. Storteboom uit Arnhem schreef deze krant in 1983 een brief waarin zij iets uit de doeken deed van dat verleden. Zij sprak daarin over "het poortje uit 1629, waar eens freule Nagel uit kwam galloperen en de Kippenmarkt over kletterde om in de sloppen van het Velpse

Broek wat verpozing te zoeken". Zij was de laatste particuliere bewoonster en verkocht het huis in 1943 voor 40.000 gulden aan de gemeente. Hetzelfde pand heeft in die oorlogstijd nog als Gewestelijk Arbeidsbureau gediend: een sinister onderdeel van de stad dus, want hier werd destijds gebroed op de dwangarbeid in Duitsland via de *Arbeitseinsatz*. Vandaar dan ook dat het Arnhemse verzet de boel in brand stak, in de hoop zo alle adressenbestanden te kunnen vernietigen.

Na de oorlog verruilde de gemeente Arnhem het huis voor een pand aan de Weverstraat 8. Die ruil sloot ze met het Notariaat van Arnhem, die er bij deze transactie niet echt slecht af kwam: het middeleeuws huisje aan de Weverstraat 8 ziet er weliswaar schattig uit, maar steekt wat magertjes af bij de deftige dame aan de Bakkerstraat. De nieuwe eigenaren namen hun aanwinst na een langdurige restauratie in 1965 in gebruik als Notarishuis. Velen zijn er wel eens binnen geweest tijdens de vele veilingen van kunstwerken en antiquiteiten.

Van al die pracht en praal is aan de achterzijde van het veilinghuis weinig te merken. Mevrouw Storteboom vernam in 1983 dat de NCRV-televisie een kerkepad-route wilde uitzetten door de Arnhemse binnenstad. "Laat ze dan in godsnaam de camera niet richten op de Kerkstraat, want als Arnhemmer moet je je daar doodschamen". Sindsdien is er hier veel gebeurd om een einde te maken aan de schaamte: de Kerkstraat heeft, tegelijk met de andere straten van 't Eiland, een geweldige gedaanteverwisseling ten goede ondergaan.